



WYMAGANIA EDUKACYJNE BIZNES I ZARZĄDZANIE klasa 1c, 1e

I Zasady oceniania i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Ocenianie ma charakter systematyczny i wieloaspektowy.
2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:
 - odpowiedzi ustne - obejmujące zakres trzech ostatnich zagadnień,
 - sprawdziany - zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmujące większą niż trzy zagadnienia partię materiału i trwające ponad pół godziny,
 - kartkówki - pisemna forma sprawdzająca znajomość trzech ostatnich zagadnień (bez obowiązku wcześniejszego zapowiadania),
 - testy powtórkowe maturalne,
 - praca ucznia na lekcji
3. Ocena jest jawna i (na prośbę ucznia lub rodzica) szczegółowo uzasadniona.

Sprawdzone prace pisemne uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu (zgłasza ewentualne zastrzeżenia). Uczeń ma prawo poprawić pisemnie ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela (nieprzekraczającym dwóch tygodni od momentu uzyskania oceny). Poprawa ocen jest jednorazowa. Uczeń nieobecny pisze sprawdzian na najbliższej lekcji biznesu i zarządzania (w wyjątkowych wypadkach ustala inny termin z nauczycielem) .

W ocenie rocznej uwzględnia się systematyczność pracy, postęp oraz zaangażowanie i indywidualne możliwości ucznia. Uczeń jest zobowiązany być przygotowanym do każdej lekcji, sprawdzianu i kartkówki. Wyjątek stanowią szczególne sytuacje losowe zgłaszane przed lekcją. Pojedyncza nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć, ma obowiązek uzupełnienia braków.

3. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.

II Ogólne założenia edukacyjne i cele programowe:

- Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji.
- Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.
- Opanowanie czynności praktycznych.

III. Wymagania edukacyjne

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Osoba przedsiębiorcza				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość, • wyjaśnia różnice między komunikacją społeczną a komunikacją interpersonalną, • odróżnia komunikację werbalną od komunikacji niewerbalnej, • wyjaśnia, na czym polega wywieranie wpływu na ludzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej, • identyfikuje elementy, które składają się na kompetencje osoby przedsiębiorczej, • wyjaśnia, czym są bariery komunikacyjne i podaje ich przykłady, • wymienia techniki pozytywnego wywierania wpływu na ludzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje swoje mocne i słabe strony, a następnie posiadane cechy osoby przedsiębiorczej, • określa własne kompetencje przedsiębiorcze, • określa, jakie znaczenie ma umiejętność komunikacji jako element kompetencji przedsiębiorczych, • wymienia zasady skutecznych negocjacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między zachowaniami osoby przedsiębiorczej a szansami, które stwarza jej gospodarka rynkowa, • rozpoznaje wybrane techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed manipulacją, 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan rozwoju własnych kompetencji przedsiębiorczych,
Podjęcie decyzji, praca zespołowa i kreatywne myślenie				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zarządzanie czasem, • wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, • wyjaśnia, czym są innowacje, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje etapy podejmowania decyzji, • wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i dlaczego pomaga ono w rozpoznawaniu szans rynkowych, • charakteryzuje główne bariery ograniczające kreatywne 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wybrane metody wspomagające podejmowanie decyzji (np. burzę mózgów), • stosuje wybrane techniki pobudzające kreatywność, • wyjaśnia na 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wybrane techniki zarządzania czasem (m.in. planuje zadania z uwzględnieniem swoich ról życiowych), • rozpoznaje i omawia bariery oraz problemy w tworzeniu i funkcjonowaniu zespołów, 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje jako lider pracę hipotetycznego zespołu,

	<p>myślenie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje innowacji, • wymienia przykłady źródeł innowacji, 	<p>podstawie wybranych przykładów, jak innowacje wpływają na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw,</p>		
Zarządzanie projektami				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę projektu, • wymienia przykładowe cechy lidera zespołu projektowego, • wymienia możliwe źródła finansowania projektu, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki decydujące o dobrej organizacji pracy zespołu, • wymienia i charakteryzuje role w projekcie, 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje cele projektu za pomocą metody SMART, • określa i charakteryzuje poszczególne etapy projektu na wybranym przykładzie, 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje strukturę prac projektowych, w tym określa zadania projektowe, • określa zadania i role poszczególnych członków zespołu na przykładzie wybranego projektu, • przygotowuje harmonogram i prosty budżet projektu, 	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje na wybranym przykładzie harmonogram i budżet projektu oraz wprowadza konieczne zmiany w harmonogramie i budżecie, • identyfikuje główne problemy oraz ryzyka pojawiające się podczas realizacji projektu, a następnie dokonuje ich analizy w sprawozdaniu cząstkowym, • przygotowuje sprawozdanie z realizacji wybranego projektu,

Gospodarka rynkowa

<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, na czym polega rozwój społeczno-gospodarczy,• wymienia przejawy współczesnego patriotyzmu gospodarczego w życiu codziennym,• wymienia filary gospodarki rynkowej i je charakteryzuje,• wyjaśnia, czym są budżet państwa, nadwyżka budżetowa, deficyt budżetowy i dług publiczny,• wyjaśnia, czym jest rynek i jakie pełni funkcje w gospodarce,• wyjaśnia, na czym polega prawo popytu i prawo podaży,• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>konsument, gwarancja, reklamacja, zakupy na odległość</i>,	<ul style="list-style-type: none">• określa rolę przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej,• wykazuje zalety gospodarki rynkowej,• analizuje dochody i wydatki budżetu państwa i przykładowej jednostki samorządu terytorialnego,• klasyfikuje rodzaje rynków według wybranych kryteriów,• wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość popytu,• wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość podaży,• wymienia i charakteryzuje podstawowe prawa konsumenta,	<ul style="list-style-type: none">• wymienia i omawia podstawowe parametry charakteryzujące gospodarkę (PKB, inflację, zatrudnienie, bezrobocie),• wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki,• wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą),• wyjaśnia zjawiska nadwyżki rynkowej i niedoboru rynkowego,• wymienia instytucje zajmujące się ochroną konsumentów oraz określa cele i zadania tych instytucji,• określa, czym jest patriotyzm zakupowy oraz jakie są jego przejawy w życiu codziennym,	<ul style="list-style-type: none">• określa zależności między podmiotami gospodarki rynkowej,• analizuje na przykładzie przebieg krzywej podaży i krzywej popytu,• podaje różnice między reklamacją niezgodności towaru z umową a gwarancją,	<ul style="list-style-type: none">• wykazuje negatywne skutki ograniczonej konkurencji i potrzebę przeciwdziałania jej,• wyznacza na prostych przykładach punkt równowagi rynkowej,• sporządza przykładową reklamację,
---	---	--	--	--

Finanse osobiste

<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, czym jest pieniądz,• wyjaśnia, czym jest postawa wobec pieniędzy,• wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady tworzenia budżetu gospodarstwa domowego,• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>podatki, osoba fizyczna, osoba prawna</i>,• wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce,• wyjaśnia, kto i od czego płaci podatek PIT,• definiuje dochód, przychód i kwotę wolną od podatku,	<ul style="list-style-type: none">• wymienia cechy pieniądza,• rozróżnia wybrane typy postaw ludzi wobec pieniędzy,• wymienia zalety i wady wybranych typów postaw ludzi wobec pieniędzy,• określa podstawowe kategorie dochodów i wydatków gospodarstwa domowego,• określa i omawia funkcje podatków,• przedstawia sposoby obliczania podatku PIT,	<ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje funkcje i formy pieniądza,• wyjaśnia zjawisko inflacji,• określa własną postawę wobec pieniędzy,• wyjaśnia, czym jest dojrzałość finansowa,• omawia praktyczne sposoby zarządzania budżetem domowym,• wymienia i opisuje podatki opłacane przez członków gospodarstwa domowego,• dobiera sposób rozliczeń podatku PIT i ulgi możliwe do zastosowania,	<ul style="list-style-type: none">• omawia obieg pieniądza w gospodarce,• podaje przyczyny i skutki inflacji,• charakteryzuje poziomy dojrzałości finansowej,• formułuje rady dotyczące unikania spirali zadłużenia oraz możliwości wyjścia z niej,• charakteryzuje rolę podatku VAT,	<ul style="list-style-type: none">• wymienia sposoby przeciwdziałania inflacji,• wyjaśnia, czym jest inteligencja finansowa,• omawia wpływ podatków na funkcjonowanie gospodarki, przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,
---	--	--	---	--

Usługi finansowe i ubezpieczenia społeczne

<ul style="list-style-type: none">• dokonuje podziału instytucji rynku finansowego w Polsce,• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>limit debetowy, kapitalizacja odsetek, karta płatnicza, gwarancja depozytów,</i>• wymienia podstawowe rodzaje usług bankowych,• wymienia i rozumie podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej,• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>kredyt, kredyt konsumencki, rzeczywista roczna stopa oprocentowania, pożyczka, zastaw hipoteczny, zdolność kredytowa,</i>• identyfikuje rodzaje kredytów według różnych kryteriów,• wymienia zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych kredytami,• wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie,• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>ubezpieczyciel, ubezpieczony, polisa ubezpieczeniowa, ogólne warunki ubezpieczenia, suma ubezpieczenia,</i>• wymienia i rozumie zasady	<ul style="list-style-type: none">• przedstawia międzysektorowe instytucje rynku finansowego w Polsce,• rozróżnia rodzaje kont osobistych,• porównuje oferty wybranych usług bankowych,• omawia podstawowe prawa przysługujące kredytobiorcy w wypadku umowy kredytu konsumenckiego,• wymienia najważniejsze kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki,• podaje różnice między kredytem a pożyczką,• porównuje oferty banków i pozabankowych instytucji pożyczkowych w zakresie kredytów i pożyczek,• wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń według różnych kryteriów,• porównuje oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości,	<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia zasady funkcjonowania lokat bankowych, wymienia i charakteryzuje ich rodzaje,• identyfikuje rodzaje kart płatniczych,• wyjaśnia zasady wyboru najlepszej lokaty, z uwzględnieniem realnej stopy procentowej,• ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie,• wskazuje rolę Biura Informacji Kredytowej (BIK) w procesie przyznawania kredytów,• wyjaśnia relację zakresu ochrony i sumy ubezpieczenia do wysokości składki,• charakteryzuje system zabezpieczenia społecznego (ubezpieczenia społeczne i zdrowotne),• wymienia i charakteryzuje wybrane rodzaje ubezpieczeń osobowych,	<ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów,• wyjaśnia konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę,	<ul style="list-style-type: none">• analizuje przykładową umowę pożyczki,
--	--	---	---	---

<p>bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z elektronicznych usług ubezpieczeniowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby oszczędzania na emeryturę, 				
<p>Oszczędzanie i inwestowanie</p>				
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>inwestowanie, oszczędzanie, instrument finansowy, papiery wartościowe, obligacje, akcje</i>, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>makler, indeks giełdowy, ceduła giełdowa, hossa, bessy</i>, wymienia i charakteryzuje instytucje rynku kapitałowego w Polsce, określa miejsce GPW w systemie rynku kapitałowego, wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>jednostka uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny</i>, wymienia i charakteryzuje postawy oszczędzających i inwestorów, 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje rodzaje inwestycji według różnych kryteriów (przedmiot inwestycji, podmiot inwestowania), wymienia i omawia rynki giełdowe na GPW, wymienia i charakteryzuje rodzaje funduszy inwestycyjnych, uwzględniając potencjalne zyski roczne oraz ryzyko wystąpienia strat, charakteryzuje prawdziwego inwestora, 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela i charakteryzuje inwestycje rzeczowe i finansowe, wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami papierów wartościowych, analizuje tabele z informacjami giełdowymi, wyjaśnia mechanizm inwestowania w akcje na giełdzie papierów wartościowych na przykładzie GWP, wyjaśnia wagę podstawowych wskaźników giełdowych w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie, wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru formy inwestycji, definiuje inwestowanie spekulacyjne w inwestycje alternatywne, wykazuje różnice między inwestowaniem a hazardem, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależność między czasem i ryzykiem a zyskiem z inwestycji, wyjaśnia, dlaczego ważne jest korzystanie z wiarygodnych informacji przed podjęciem decyzji finansowych, omawia działania podejmowane przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie, dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka i wysokości potencjalnych zysków w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania, opisuje sposoby zachowania w sytuacji straty i zysku, 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę giełdy w gospodarce, przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania, ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym i formułuje rekomendacje, co zrobić, żeby nie paść ofiarą nieuczciwych praktyk,

Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy

<ul style="list-style-type: none">• definiuje planowanie własnej kariery zawodowej,• wyjaśnia, czym są kompetencje zawodowe i kompetencje edukacyjne,• wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy,• wyjaśnia, czym jest aktywne poszukiwanie pracy,• wymienia i omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (uwzględniając Europass),• wymienia zasady pisania CV i listu motywacyjnego,• definiuje rozmowę kwalifikacyjną,• wymienia i charakteryzuje zasady rozmowy kwalifikacyjnej,• definiuje różnice pomiędzy zatrudnieniem a samozatrudnieniem oraz podaje ich zalety i wady,• wymienia rodzaje umów o pracę,• wymienia formy rozwiązania umowy o pracę,• wymienia umowy cywilnoprawne (umowę-zlecenie, umowę o dzieło),• rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne zarówno pracodawcy, jak i pracownika,	<ul style="list-style-type: none">• formułuje swoje cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART,• wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (uwzględniając zawody deficytowe i nadwyżkowe, najczęstsze oczekiwania pracodawców),• wymienia najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych,• eksponuje swoje zalety,• wymienia najczęściej popełniane błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej,• wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracowników (w tym pracowników młodocianych) oraz pracodawcy,• charakteryzuje reguły moralne i normy prawne jako elementy etycznego postępowania,• wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie,• definiuje, czym jest mobbing,	<ul style="list-style-type: none">• analizuje przykładowe kariery zawodowe znanych ludzi,• rozpoznaje i ocenia własne kompetencje,• uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy,• przygotowuje dokumenty aplikacyjne związane z ubieganiem się o pracę,• dokonuje autoprezentacji podczas symulowanej rozmowy kwalifikacyjnej,• wymienia przejawy mobbingu, jego skutki oraz sposoby przeciwdziałania mu,• wymienia zasady etycznego pracownika (kodeks etyczny),	<ul style="list-style-type: none">• planuje swoją karierę zawodową, wyróżniając jej etapy,• porównuje swoje kompetencje z oczekiwaniami pracodawców i ocenia własne szanse i zagrożenia na rynku pracy,• charakteryzuje trudności, z którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy,• koryguje swoje wystąpienie na podstawie konstruktywnej informacji zwrotnej,• wyjaśnia, z czego wynikają różnice między wynagrodzeniem brutto a wynagrodzeniem netto,• wymienia konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca,	<ul style="list-style-type: none">• opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej adekwatny do planu kariery zawodowej,• analizuje formy zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające je od umowy o pracę,• analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich zalety i wady z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy,
--	--	--	---	--

Przedsiębiorstwo				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>styl kierowania, motywowanie, efekt synergii,</i> • wymienia cechy dobrego przywódcy (kierownika lub lidera) zespołu, • wymienia główne sposoby motywowania pracowników, • wymienia sposoby poszukiwania pomysłu na własny biznes, • wyjaśnia, czym jest biznesplan, • definiuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, • definiuje, czym są przychód, koszty i dochód, • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>etyka zawodowa,</i> • wymienia działania etyczne i nieetyczne w biznesie, • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>korupcja,</i> • definiuje i omawia istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje elementy oraz przebieg procesu zarządzania, • wymienia i omawia zasady organizacji pracy w przedsiębiorstwie, • wymienia style zarządzania i wyjaśnia, na czym one polegają, • wymienia i opisuje możliwe źródła finansowania działalności gospodarczej, • wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstwa, • wymienia i omawia zasady sporządzania biznesplanu, • wymienia i charakteryzuje elementy biznesplanu, • wymienia i charakteryzuje rodzaje kosztów, • wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie, • identyfikuje rodzaje korupcji, • wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji, • wymienia i charakteryzuje korzyści dla otoczenia wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, • wymienia i charakteryzuje korzyści dla firm wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. 	<ul style="list-style-type: none"> • dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania i kontrolowania podwładnych, • wyjaśnia, na czym polega kontrolowanie w procesie zarządzania przedsiębiorstwem, • znajduje pomysł na własną działalność gospodarczą na podstawie analizy rynku i doświadczenia innych przedsiębiorców, • wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, • uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa, • sporządza w zespole wstępną koncepcję własnego biznesu, • analizuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, • dowodzi negatywnego wpływu szarej strefy na gospodarkę. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie zarządzania w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa, • dokonuje oceny pomysłu na własną działalność gospodarczą pod względem innowacyjności, • identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa, wykorzystując metodę SWOT, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie ochrony własności intelektualnej w prowadzonej działalności, • dokonuje prezentacji koncepcji własnego biznesu i na podstawie komunikatów zwrotnych modyfikuje jej elementy, • dokonuje rachunku zysków i strat, • tworzy i analizuje plan finansowy projektowanego przedsiębiorstwa.